

สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของนายชัย เชษฐสมบัติ จำเลยที่ ๒ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๓๙/๒๕๔๗ หมายเลขแดงที่ ๑๑๓๓/๒๕๔๗ ของศาลจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ และมาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของนายชัย เชษฐสมบัติ จำเลยที่ ๒ (ผู้ร้อง) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๓๙/๒๕๔๗ หมายเลขแดงที่ ๑๑๓๓/๒๕๔๗ ระหว่างธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ บริษัทลานคำ อุตสาหกรรมอาหาร จำกัด จำเลยที่ ๑ นายชัย เชษฐสมบัติ จำเลยที่ ๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบได้ดังนี้

๑.๑ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ ฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหาเบิกเงินเกินบัญชี คำประกัน ตัวสัญญาใช้เงิน ศาลจังหวัดอุบลราชธานีพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระหนี้สัญญา เบิกเงินเกินบัญชี พร้อมดอกเบี้ย อันเป็นสิทธิตามสัญญาที่พึงได้โดยชอบมาแต่เดิม ส่วนมูลหนี้ตัวสัญญาใช้เงิน ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระหนี้ พร้อมดอกเบี้ย นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระหนี้ให้แก่โจทก์เสร็จสิ้น หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนให้ยึดทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาดชำระหนี้ให้แก่โจทก์ หากขายทอดตลาด ได้เงินสุทธิไม่พอให้ยึดทรัพย์อื่นออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบถ้วน

๑.๒ ผู้ร้อง (จำเลยที่ ๒) ยื่นคำร้อง ฉบับลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๗ ขอให้ศาลส่งคำร้องของผู้ร้อง ที่ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ และมาตรา ๓๐ และตั้งด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า คำร้องของผู้ร้องไม่ได้โต้แย้งว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีนี้ชัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าไม่เข้าตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ยกคำร้อง ผู้ร้องยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์คำสั่ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า เป็นอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา ซึ่งผู้อุทธรณ์ต้องนำค่าธรรมเนียมซึ่งต้องใช้แทนคู่ความ อีกฝ่ายหนึ่งมาวางศาลและต้องเสียค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์ด้วย เมื่อผู้อุทธรณ์ไม่นำมายื่นด้วย จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งว่า เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับอุทธรณ์โดยไม่นำเงินมาชำระ ตามคำพิพากษา หรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลชั้นต้น อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ คำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยที่ ๒ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลชั้นต้น

ไม่รับคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยที่ ๒ นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นพ้องด้วยในผล ให้ยกคำร้อง คำคำร้องเป็นพับ ผู้ร้องฎีกาคำสั่ง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยที่ ๒

๑.๓ ผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ ที่บัญญัติว่า “...และนำค่าอุทธรณ์เนี้ยมทั้งปวงมาวางศาลและนำเงินมาชำระตามคำพิพากษาหรือหาประกันให้ไว้ต่อศาล ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่ง” เป็นบทบัญญัติที่ขัดขวางการนำคดีขึ้นศาลให้ครบ ๓ ศาล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ บทบัญญัติดังกล่าว จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๒ วรรคหนึ่ง การที่ศาลยุติธรรมมีคำสั่ง “ยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น ให้เป็นที่สุด” ฎีกาไม่ได้นั้น เป็นคำสั่งที่ขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข” การตีความตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ ที่ให้คดี หรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ถึงที่สุดในศาลอุทธรณ์ ต้องห้ามไม่ให้ฎีกาเป็นการตีความขัดต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๒ เมื่อจำเลยที่ ๒ ฎีกาคำสั่งดังกล่าว ศาลชั้นต้นได้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยและมีคำสั่งไม่รับฎีกาของจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ที่ไม่รับฎีกาและยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยโต้แย้งว่าประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ และมาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ จึงเป็นกรณีมีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก้คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่ มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และ ส่งความเห็นของจำเลยที่ ๒ ตามทางการ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ต่อไป

๒. ประเด็นพิจารณาเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ยกเลิกไปตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง

ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ และมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่า กฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดา อรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และต่อมาได้มีการตรา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และวรรคสาม บัญญัติให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้มี การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่เนื่องจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๓๓ และมาตรา ๒๗๒ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น มีหลักการ อย่างเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๙๗ และมาตรา ๒๑๙ ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยคำร้องนี้ได้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๙๗ และมาตรา ๒๑๙

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่าควรกำหนดประเด็นที่ต้อง พิจารณาวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๑๙๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา ๑๙๗ และมาตรา ๒๑๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๐ ศาล มาตรา ๑๙๗ บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๒๑๙ เป็นบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ ศาลยุติธรรม มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง เป็นการจัดระเบียบและกำหนดโครงสร้างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมให้มีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น มาตรา ๒๑๙ จึงมิใช่เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่คู่ความที่จะต้องดำเนินคดีในศาลยุติธรรมให้ครบทั้งสามชั้นศาล รัฐธรรมนูญเพียงแต่ให้สิทธิบุคคลที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับคดีความสามารถใช้สิทธิทางศาลได้ แต่การจะใช้สิทธิในศาลใดได้บ้างย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติ เพราะกฎหมายบัญญัติให้ศาลแต่ละศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเป็นกรณีพิเศษและหรือให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นที่ยุติในศาลนั้น ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจพิพากษาคดีของศาลฎีกา มิได้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำร้องนี้ ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้อุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่สั่งไม่รับอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นโดยผู้อุทธรณ์ต้องนำค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงมาวางศาลและนำเงินมาชำระตามคำพิพากษาหรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลแทนการนำเงินที่จะต้องชำระตามคำพิพากษาให้ไว้ต่อศาลภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้อุทธรณ์จะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วน การกำหนดเงื่อนไขให้ผู้อุทธรณ์คำสั่งต้องนำค่าฤชาธรรมเนียมมาวางศาลและนำเงินมาชำระตามคำพิพากษาหรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลนั้น เป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อเป็นการประกันว่าคู่ความที่ชนะคดีตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นจะได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาครบถ้วน รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมที่จะต้องใช้แทนคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและเป็นการป้องกันการประวิงคดี ทำให้การบังคับคดีล่าช้าออกไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง จึงควรให้ผู้ชนะคดีมีหลักประกันการชำระหนี้ตามคำพิพากษา มิฉะนั้นผู้แพ้คดีอาจใช้กฎหมายในส่วนนี้เพื่อประวิงการบังคับคดี

ในประเด็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ เป็นบทบัญญัติให้ผู้อุทธรณ์ที่ถูกศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่รับอุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งไปยังศาลอุทธรณ์ได้ โดยต้องนำค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงมาวางศาล และนำเงินมาชำระตามคำพิพากษา หรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง บทบัญญัติมาตรานี้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปแก่คู่ความที่ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นในกรณีเช่นนี้อย่างเท่าเทียมกัน จึงมิได้กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย มิได้ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ความเสมอภาค

ของบุคคล และยังเป็นการให้คู่ความที่อุทธรณ์คำสั่ง มีหน้าที่ต้องปฏิบัติเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของคู่ความ ฝ่ายชนะคดีอย่างเท่าเทียมกัน มิได้เลือกบังคับแก่ผู้อุทธรณ์คำสั่งรายหนึ่งรายใดโดยเฉพาะเจาะจง โดยมีเหตุผล เพื่อเป็นการประกันว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะได้รับชำระหนี้ มิให้มีการประวิงคดีและยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย หาได้กระทบ ถึงสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใดไม่ อีกทั้งบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์ของผู้อุทธรณ์คำสั่งทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคกันตามกฎหมาย ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

ส่วนปัญหาที่โต้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๗ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๗ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักการพิจารณา พิพากษาอรรถคดีว่าเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและ ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ผู้พิพากษาและตุลาการต้องมีความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี ส่วนมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่จัดโครงสร้างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมให้เป็น ตามลำดับชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา มิใช่เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่คู่ความที่จะต้อง ดำเนินคดีในศาลยุติธรรมให้ครบทั้งสามชั้น อีกทั้งบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ตอนท้ายได้บัญญัติว่า “...เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามกฎหมายอื่น” ซึ่งหมายความว่า รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นอาจมีบทบัญญัติให้ศาลแต่ละศาลมีอำนาจ พิพากษาคดีเป็นกรณีพิเศษ และหรือให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นที่ยุติในศาลนั้นหรือในศาลชั้นใด ของศาลยุติธรรมก็ได้ ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า เป็นบทบัญญัติ ที่กล่าวถึงอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา ซึ่งไม่เกี่ยวกับประเด็นตามคำร้อง การวางหลักเกณฑ์ ให้ผู้อุทธรณ์คำสั่งต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ นี้ ก็เพื่อให้การพิจารณาคดีของศาลเป็นไปอย่างรวดเร็ว และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่ความและผู้เกี่ยวข้องตามความจำเป็น และเหมาะสมแก่กรณีแล้ว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๗ และมาตรา ๒๑๙

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๑๙๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วตามคำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๔๙ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๒ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๓๓ อันเป็นหลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๑๙๗

ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับประเด็นที่สองของคำร้องนี้ จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้อีก คงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป เป็นการกล่าวถึงหลักการปกครองประเทศไทยที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีได้มีข้อความที่เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใด การที่ได้แย้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ไม่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจตุลาการนั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของศาลเป็นการใช้อำนาจตุลาการตามที่กฎหมายบัญญัติ การอุทธรณ์หรือฎีกาสามารถกระทำได้ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด จึงไม่ขัดต่อหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ ประกอบมาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๑๙๗ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๙ ประกอบมาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๑๙๗

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายชัช ชลวร นายจรูญ ภักดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร นายเฉลิมพล เอกอรุ นายนุรักษ์ มาประณีต นายบุญส่ง กุลบุปผา นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิตมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๓๔ ก วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นางสาววนิดา ไชยชนตรติ
นายกาญจน์ วรกุล ผอ.กค.๘

ย่อโดย นางสาววนิดา ไชยชนตรติ
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๘ ๖